

Doncs, l'ètimon de *Carricola* deu ser el nom de l'ardit torricó: TURRICŪLA, mot tan representat en la toponímia hispànica —sigui amb vocal *i* o *ī*— com passa generalment en el sufix *-icula* romànic: cat. or. *Torrèlles*, *-èyes*, menorquí *Torrilla* de *Puig-menor* (ja doc. 5 el 1238: vol. I, 28, 275, n. 9), cast. *Torrijas*, *Torrijos* etc. Si algú retreu que la fonètica que ens ha fet abandonar l'ètimon CURRICULUM aquí tampoc no lliga prou bé, es recordarà que allí no sols no hi lligava la fonètica, perquè pitjor feia el sentit, que allí s'hi oposa i 10 ací ho imposa.

Fonèticament, però, es tracta d'un canvi explicable per diversos camins.

Sobretot, si els moros oïen *torrikola* als nadius, ells la designarien amb l'àrab *qāl'a* 'castell': *qāl'a-torrikola* 15 *la*, nom que s'havia de generalitzar, cada vegada més aglutinat, quasi com un sol mot, quan predominà l'ús de l'àrab entre els moriscos; però la repugnància de l'àrab per tot mot llarg i multiconsonàntic, com aquesta ja ho semblava; havia de tendir a escurçar-lo dràsticament: i així és com *qa(lato)rrikola* quedà reduït a *qarrikola*.¹ Per un fenomen molt semblant, el nom romà del riu empordanès *Fluvià*, que era *Clodianus*, pas- 20 sà de FLUVI(UM CLO)DIANUM a *Fluvià*.

Evitem la sospita d'un prejudici o concepte unilateral, exposant altres pistes etimològiques que he examinat, tot i que les considero descartades. En els Pirineus centrals hem trobat rastres d'un cèlt. *KARRIKA 'rocat' (DECat VI, 932b21 ss.), d'on potser un *Nab-* 30 *kárrika* > *Nuncarga*, i un *Karrikas* documentat com a pda. de Pamplona, a. 1311 (932.a1); prop de Sogorb, un poble *Cárrica*, també dit *Peñalba*; i cf. *Càrrega*, pda. de Crevillent (xxxvi, 149.20); són zones limítrofes del celtisme. Però cercar cèltic a la vall d'Albaida 35 ja fóra ben poc versemblant, i seria impossible a base d'això explicar la terminació *-ola*.

Més a la vora tenim *Carriotxa*, pron. *kañiõça*, pda. de St. Joan de l'Énova, i nom d'un escorredor o desai- 40 güe (xxxI, 94.2, 93.15): recorda un *Cariocius* que trobem documentat en una incr. galaica, de Tuy (CIL II, 5612) com epítet d'un déu de la guerra (Schmoll, *Vork.Idg.Hisp.*); i com que *-aecus* consta com a sufix en aqueixes restes ling. sorotàptiques o hispano-cèltiques, i d'altra banda tenim CARIOLA com a ètimon dels 45 gall. i port. *Queiro(g)a* i *Queiró(a)s*, podríem postular-hi com a base de *Carriotxa* un *CARIOCIA, que fóra clar (salvant la *-rr-*) en fonètica mossàrab; però pel que ara interessa, si a l'Énova, ja prop del domini xurro (Én- 50 guera, i la Sierra Martíes, on hi ha rastres celtoïdes), no fa gran escrúpul, en terra tan ibèrica com Albaida, és diferent; i de nou restaria així inexplicable *-icola*.

Pensant, doncs, més aviat, en l'ibèric, ¿provaríem de 55 lligar-lo amb *carrasca* 'alzina'? Novament barrera lexi-mòrfica: *-asca* és incompatible amb *-icola*; menys bar-rat es veu el pas des de *garriga* (DECat IV, 4, 390-92), però tampoc hi lliga un *-ola* àton; i aquest és un mot propi del Princ., ben estrany al val. i al mossàrab.

En fi hi ha vaga semblança, i àmbit ling. bastant 60 proper amb una *alcheria* de *Carracha* --- in te. de

Olocaiba» registrada en el *Rept.* (ed. Bof. 380, ed. facs. 278). Olocaiba coincideix prou amb Pedreguer (on la colloca SSiv.), però així és impossible pensar que hi hagi continuïtat geogràfica amb Carrícola perquè hi ha més de 50 k. entremig. En canvi sí que es podrà identificar amb *Beni-carrac*, despoblat de Pedreguer (xxxIII, 98.10). Això ja pot ser aràbic, vista la gran vivacitat de l'arrel *ḥrq* 'incendiari', d'on *ḥarraq* 'incendiari', comprovat com a NP *Harraq* a Algèria (GGAlg, 186): *Benicarrac* seria 'fills dels guerrers que calen foc', i l'*alqueria Carraca* pendria nom d'aqueixa petita tribu. Prou es pot admetre. Però ja es veu que des d'aquí cap via sufixal ni fonètica no podria con- 1 duir a *Carricola*.

1 D'un mot estranger d'estructura comparable, el persa *tirqaš* els àrabs en feren *qarqaš* (> cat. *carcaix*, DECAt), hi hauria pogut haver ja, per una mera dilació consonàntica, el mateix fet espontani en el nom àrab local de *torrikola*. Viceversa el mossàrab *qápara* (CAPPARIS) passà a *tàpera*, per infl. de *tàpia*, essent una planta que es fa en tapials com aquells que ens descriuen a les restes del Castellet.

CARRIGA

25 *Serrat de les tres Carrigues*, a Coll de Nargó (Alt Urgell) que està solcat per tres grans canaletes de rocam.

Les Carribes, vessant cobert d'alzines i tartereta a Aulet (Alta Ribagorça) (XIX, 89).

Barranc de les Carribes, anant al Pont de Suert (Alta Ribagorça).

ETIM. Del dial. *carriga* 'canaleta rosta de clapissa o per estimbar troncs', mot usat al Segre Mitjà i Vall de Lavansa, que probablement prové d'una arrel KARR-, 'pedra, roca', pre-romana, probablement cèltica, germana del basc (*b*)*arri*, basc antic *karri* 'pedra', amb el sufix cèltic *-īCA* (DECat VI, 931b32-932a17 i cf., s. v. *corrua*, ib. II, 974b2-8). També en parlem a l'art. *Car-* 30 *rua*.

Carribes probable que sigui l'alteració d'un originari *carriga* per la influència de *riba*. J. F. C.

CARRIÓ

Crida un poc l'atenció la freqüència i extensió que té com a NL —encara que menor— a Mallorca i en el Migjorn valencià. A penes es pot dubtar, però, que resulti de propagació del *Carrión* castellà.

Son Carrió s'ha convertit en un poble, agr. a St. Llorenç des Cardassar, arran de la partió amb Manacor (Masc. 30D5); pron. *sonkarió* (XLI, 6.4, 151.7), esdevingut tan considerable, que se n'ha format el gentilici *carrioner* (BDLC XIII, 17). Encara que amb església i vicaria des de 1866-88, abans no era més que una possessió, i potser no gaire antiga (no figura en el m. Despuig, mj. S. XVIII). *Es Carrions* prop Son Ribes, te. Montuiri (XL, 12.3) i, com a cognom a Artà i algun poble de l'O. de l'illa.

En el País Valencià tinc nota de partides *Carrió* a